

काल्हेर केवणी मोतीदिवा खारभूमी योजना
ता. भिवंडी, जि. ठाणे , नुतनीकरण कामाचे
अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता मिळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: खाभूयो २०१९/(प्र.क्र.१७०)/खारभूमी

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक:- १७ जून, २०२१

पहावे- मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग,कोंकण प्रदेश,मुंबई यांचे पत्र क्र. मुअ
/जसंविकोप्र खारभूमी / काल्हेर केवणी मोतीदिवा / प्र.मा./ तां- १/३२६६,
दिनांक १९/०६/२०१९.

प्रस्तावना:-

काल्हेर केवणी मोतीदिवा खारभूमी योजना, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे ही खारभूमी योजना
बृहत आराखड्यात समाविष्ट आहे. केंद्रीय वन मंत्रालयाने किनारा नियमन क्षेत्र (CRZ) अधिनियम
१९९१ अन्वये या योजनेतील काल्हेर केवणी मोतीदिवा योजनेस ३५४ हे. क्षेत्रासाठी सूट दिली आहे.
या योजनेचे मूळ काम खारलँड बोर्डाने सन १९५७ मध्ये केले आहे व या योजनेच्या नुतनीकरणाचे काम
सन १९८९ मध्ये पूर्ण करण्यात आले आहे. योजनेच्या बांधाची लांबी ५०७० मी.आहे.

खांडीमुळे खाडीचे क्षारयुक्त पाणी शेतात शिरून भातशेतीचे नुकसान होत आहे.उघाडीमधून
खारे पाणी शेतीत घुसून शेतीचे नुकसान होत आहे. सदरचे नुकसान होऊ नये, याकरिता स्थानिक
ग्रामस्थांनी योजनेचे नुतनीकरण करण्याची मागणी केली आहे. लोकप्रतिनिधी व ग्रामस्थ यांचे
मागणीवरून सदर योजना प्रस्तावित असून सदर योजनेस **काल्हेर केवणी मोतीदिवा** असे नांव देण्यात
आलेले आहे. योजनेचा पुनःप्रापित क्षेत्रानुसार प्रतिहेक्टरी खर्च रु. १,८५,२२७/- इतका येत असून तो
सध्याचा प्रचलित आर्थिक मापदंड रु. १,९२,९५०/- पेक्षा कमी आहे

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांच्याकडून संदर्भाधीन पत्रान्वये प्राप्त
झालेला काल्हेर केवणी मोतीदिवा खारभूमी योजनेच्या नूतनीकरणाच्या कामास प्रशासकीय मान्यता
देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार सदर प्रस्तावासंदर्भात शासनाने पुढीलप्रमाणे
निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

काल्हेर केवणी मोतीदिवा खारभूमी योजना, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे या योजनेच्या
नूतनीकरणाच्या कामास खारभूमी विभागाच्या सन २०१७-१८ या वर्षाच्या दरसूचीवर आधारित
अंदाजित रुपये ६,५५,७०,४३५/- (रुपये सहा कोटी पच्चावन लक्ष सत्तर हजार चारशे पस्तीस फक्त)

एवढ्या रक्कमेस याद्वारे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. कामाकरिता रुपये ४,७८,७१,७७५/- (रुपये चार कोटी अठ्याहत्तर लक्ष एक्काहत्तर हजार सातशे पंचाहत्तर फक्त) व अनुषंगिक कामाकरिता रुपये ४७,८७,१७७/- (रुपये सत्तेचाळीस लक्ष सत्त्याऐंशी हजार एकशे सत्त्याहत्तर फक्त) GST करिता ४५,३४,११९ (रुपये पंचेचाळीस लक्ष चौतिस हजार एकशे एकोणवीस फक्त), गौण खनिज करिता ७७,७५,५५०/- लक्ष (रुपये सत्त्याहत्तर लक्ष पंचाहत्तर हजार पाचशे पन्नास फक्त) व १ टक्का विमा रकमेपाटी रु. ६,०१,८१४/- (रुपये सहा लक्ष एक हजार आठशे चौदा फक्त) अशी तरतूद असून तरतुदींचा उपशीर्षवार गोषवारा सोबतच्या परिशिष्टामध्ये देण्यात येत आहे. सदरील प्रशासकीय मान्यता पुढील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे.

१. योजनेच्या कामावरील खर्च मागणी क्रमांक आय-५, मुख्य लेखाशिर्ष “४४०२ मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च (१०२) मृद संधारण (०१) खार जमीन योजना (०१) बांधकामे (योजनांतर्गत) (४४०२०३८४)” या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकावा व तो मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

२. शासन निर्णय, जलसंपदा विभाग, दिनांक २२.६.२०१५ मधील परिच्छेद क्र. २(१) व २(२) मधील तरतुदींनुसार खारभूमी योजनेचे बांधकाम सुरु करण्यापूर्वी लाभधारकांनी सहकारी संस्था स्थापन करावी व खारभूमी योजना पूर्ण करण्यासाठी पुनःप्रापित क्षेत्रातील लाभधारकांकडून प्रकल्पातील सहभाग म्हणून रुपये ५००/- प्रती हेक्टर खर्च (किमान रुपये २००/- रोख व रुपये ३००/- मजुरीच्या स्वरूपात किंवा रोखीने) घेण्यात यावा. योजनेचे काम पूर्ण झाल्यानंतर योजना देखभाल व दुरुस्तीसाठी त्यांच्याकडे हस्तांतरित करणे आवश्यक राहिल.

३. सदर कामासाठी विहित मार्गाने तरतूद अर्थसंकल्पित केल्याशिवाय त्यावर खर्च केला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

४. या कामाकरीता पर्यावरण विषयक तसेच इतर सर्व वैधानिक मान्यता घेतल्यानंतरच प्रत्यक्ष काम सुरु करावे.

५. सदर प्रशासकीय मान्यता म्हणजे प्रकल्प कार्यान्वयीत करण्याच्या विविध टप्प्यावर झालेल्या अनियमिततेस मान्यता असल्याचे गृहित धरता येणार नाही. सदर प्रशासकीय मान्यता देणेपूर्वी अथवा नंतरही या कामावर कोणतीही अनियमितता झालेली असल्यास अथवा आढळल्यास सदर प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्याने ती नियमित झालेली आहे असे गृहीत धरता येणार नाही.

६. या योजनेबाबत चालू असलेल्या अथवा प्रस्तावित विभागीय चौकशीची कार्यवाही पूढे चालू ठेवावी. सदर प्रशासकीय मान्यता देण्याच्या निर्णयामुळे सध्या सुरु असलेल्या अथवा भविष्यात उद्भवणा-या विभागीय चौकशीच्या कार्यवाहीस कोणतीही बाधा पोहचणार नाही.

७. सदर योजनेसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही. या संदर्भात प्रचलित शासन निर्णय, वित्तीय अधिकार मर्यादा, विहित केलेली निविदा कार्यपद्धती यांचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी.

८. सन २०२१-२२ मध्ये उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून प्रथमतः प्रगतीपथावरील कामांना आवश्यक असणारा निधी वितरीत करावा व तदनंतर सदर योजनेस निधी उपलब्ध होत असल्याची खातरजमा केल्यानंतर प्रस्तावित प्रशासकीय मान्यतेमध्ये अंतर्भूत किंमतीला तांत्रिक मान्यता प्राप्त करून घ्यावी.

९. संपूर्ण प्रकल्प हा सदर प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करावा.

सदरहू शासन निर्णय शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक विअप्र-१०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/ विनियम भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५, भाग पहिला, उपविभाग तीन, अनुक्रमांक ४, परिच्छेद क्रमांक २७(२) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार आंतरवित्त सल्लागार व उप सचिव तसेच नियोजन विभागाच्या (कायार्सन-१४३४) यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ५६/२०२१, दिनांक १५.०३.२०२१ नुसार दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

या योजनेस प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता लपा कार्यासनाच्या प्रशासकीय मान्यता नोंदवहीत २११ या अनुक्रमांकावर नोंदविण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०६१७१५५७५७७५२७ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

सहपत्र:- परिशिष्ट अ

(सुषमा कुडल)

शासनाचे अवर सचिव

प्रतिलिपी :-

१. मा.मंत्री (खारभूमी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री (खारभूमी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. प्रधान सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
४. सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
५. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर.
६. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र राज्य (लेखापरीक्षा), मुंबई/ नागपूर.
७. मुख्य अभियंता, (दवप्र) व सहसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई.
९. आंतर वित्त सल्लागार व उपसचिव यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

- १०.उपसचिव (लघु पाटबंधारे) यांचे स्वीय सहाय्यक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११.प्रकल्प संचालक व अधीक्षक अभियंता, खारभूमी विकास मंडळ, ठाणे.
- १२.अवर सचिव, अर्थ शाखा १/२ (२ प्रती), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३.अवर सचिव, वित्त विभाग/अर्थ-२, मंत्रालय, मुंबई.
१४. खारभूमी कार्यासन, संग्रहार्थ.

(शासन निर्णय जलसंपदा विभाग क्रमांक: खाभूयो २०१९/प्र. क्र.१७०/ खारभूमी
दिनांक १७/०६/२०२१ चे सहपत्र)

परिशिष्ट अ

कालहेर केवणी मोतीदिवा खारभूमी योजना ता. भिवंडी जि. ठाणे, नुतनीकरण कामाचे अंदाजपत्रकास
प्रशासकीय मान्यता प्रस्तावातील उपशीर्षनिहाय तरतुदी

(रुपये लक्ष)

अ.क्र.	उपशीर्ष	अंदाजपत्रकीय किंमत
१	अ- प्राथमिक कामे	०.००
२	ब- भूमी संपादन	०.००
३	क- कामे बंधारा	२,७१,३१,९५६.००
४	फ- आर.एच.टी. वर्क	१,८९,१२,४१६.००
५	के- इमारती	०.००
६	एम- वृक्षारोपण	०.००
७	ओ- संकीर्ण	०.००
८	पी- देखभाल	०.००
९	आर- दळणवळण	१८,२७,४०३.००
	एकूण कामे रुपये	४,७८,७१,७७५.००
	अनुषांगिक खर्च १०%	४७,८७,१७७.००
	एकूण रुपये	५,२६,५८,९५२.००
	जी. एस. टी.	४५,३४,११९.००
	गौण खनिज	७७,७५,५५०.००
	कामाच्या बाबींवरील विमा रक्कम १%	६,०१,८१४.००
	एकूण रुपये	६,५५,७०,४३५.००

ठळक वैशिष्ट्ये

पुनःप्रापित होणारे क्षेत्र	३५४ हेक्टर
प्रती हेक्टरी किंमत (रुपये)	रुपये १,८५,२२७/-
लाभव्यय गुणोत्तर	२.५२

(सुषमा कुडल)
शासनाचे अवर सचिव